

Д Е К Р Е Т
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про стандартизацію і сертифікацію

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, N 27, ст.289)

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 333/97-ВР від 11.06.97, ВВР, 1997, N 31, ст.201
N 1288-XIV (1288-14) від 14.12.99, ВВР, 2000, N 5, ст.34
N 2134-III (2134-14) від 07.12.2000, ВВР, 2001, N 4, ст.16
N 2779-III (2779-14) від 15.11.2001, ВВР, 2002, N 9, ст.68
N 540-IV (540-15) від 20.02.2003, ВВР, 2003, N 16, ст.126
N 543-IV (543-15) від 20.02.2003, ВВР, 2003, N 16, ст.128
N 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004, ВВР, 2004, N 16, ст.238
N 2863-IV (2863-15) від 08.09.2005, ВВР, 2005, N 51, ст.557
N 1704-VI (1704-17) від 05.11.2009, ВВР, 2010, N 5, ст.41 }

(У тексті Декрету слова "Державний комітет України по стандартизації, метрології та сертифікації" у всіх відмінках замінено словами "центральный орган виконавчої влади з питань технічного регулювання" у відповідному відмінку згідно із Законом N 2863-IV (2863-15) від 08.09.2005)

Цей Декрет визначає правові та економічні основи систем стандартизації та сертифікації, встановлює організаційні форми їх функціонування на території України.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Сфера дії Декрету

Дія Декрету поширюється на підприємства, установи і організації незалежно від форм власності та видів діяльності, що діють на території України, а також на громадян - суб'єктів підприємницької діяльності.

(Статтю 2 виключено на підставі Закону N 543-IV (543-15) від 20.02.2003)

(Статтю 3 виключено на підставі Закону N 543-IV (543-15) від 20.02.2003)

Розділ II

НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТА ВИМОГИ ДО НИХ

Стаття 4. Категорії нормативних документів із стандартизації

1. Нормативні документи із стандартизації поділяються на:
державні стандарти України;
галузеві стандарти;
стандарти науково-технічних та інженерних товариств і спілок;
технічні умови;
стандарти підприємств.

До державних стандартів України прирівнюються державні класифікатори техніко-економічної та соціальної інформації. Порядок розроблення і застосування державних класифікаторів установлюється центральним органом виконавчої влади з питань технічного регулювання. { Абзац сьомий пункту 1 статті 4 із змінами, внесеними згідно з Законом N 1704-VI (1704-17) від 05.11.2009 }

2. Міжнародні, регіональні та національні стандарти інших країн застосовуються в Україні відповідно до її міжнародних договорів.

Як державні стандарти України використовуються також міждержавні стандарти, передбачені Угодою про проведення погодженої політики в сфері стандартизації, метрології та сертифікації, підписаною у м. Москві 13 березня 1992 року (надалі - міждержавні стандарти).

Республіканські стандарти Української РСР (РСТ УРСР) застосовуються як державні до їх заміни чи скасування.

Правила застосування стандартів, передбачених цією статтею, на території України встановлює центральний орган виконавчої влади з питань технічного регулювання.

Стаття 5. Державні стандарти України

1. Державні стандарти України розробляються на:

організаційно-методичні та загальнотехнічні об'єкти, а саме: організація проведення робіт із стандартизації, науково-технічна термінологія, класифікація і кодування техніко-економічної та соціальної інформації, технічна документація, інформаційні технології, організація робіт з метрології, достовірні довідкові дані про властивості матеріалів і речовин;

вироби загальномашинобудівного застосування (підшипники, інструмент, деталі кріплення тощо);

складові елементи народногосподарських об'єктів державного значення (банківсько-фінансова система, транспорт, зв'язок, енергосистема, охорона навколишнього природного середовища, оборона тощо);

продукцію міжгалузевого призначення;

продукцію для населення та народного господарства;

методи випробувань.

2. Державні стандарти України містять обов'язкові та рекомендовані вимоги.

До обов'язкових належать:

вимоги, що забезпечують безпеку продукції для життя, здоров'я і майна громадян, її сумісність і взаємозамінність, охорону навколишнього природного середовища, і вимоги до методів випробувань цих показників;

вимоги техніки безпеки і гігієни праці з посиланням на відповідні санітарні норми і правила;

метрологічні норми, правила, вимоги та положення, що забезпечують достовірність і єдність вимірювань;

положення, що забезпечують технічну єдність під час розроблення, виготовлення, експлуатації (застосування) продукції;

поняття і терміни, що використовуються у сфері поводження з відходами, вимоги до класифікації відходів та їх паспортизації, способи визначення складу відходів та їх небезпечності, методи контролю за станом об'єктів поводження з відходами, вимоги щодо безпечного для довкілля та здоров'я людини поводження з відходами, а також вимоги щодо відходів як вторинної сировини. (Пункт 2 статті 5 доповнено абзацом згідно із Законом N 1288-XIV

(1288-14) від 14.12.99)

3. Обов'язкові вимоги державних стандартів підлягають безумовному виконанню органами державної виконавчої влади, всіма підприємствами, їх об'єднаннями, установами, організаціями та громадянами - суб'єктами підприємницької діяльності, на діяльність яких поширюється дія стандартів.

Рекомендовані вимоги державних стандартів України підлягають безумовному виконанню, якщо:

це передбачено чинними актами законодавства;

ці вимоги включено до договорів на розроблення, виготовлення та поставку продукції;

виготівником (постачальником) продукції зроблено заяву про відповідність продукції цим стандартам.

4. Державні стандарти України затверджуються центральним органом виконавчої влади з питань технічного регулювання, а державні стандарти в галузі будівництва та промисловості будівельних матеріалів - спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з будівництва та архітектури. (Абзац перший пункту 4 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом N 543-IV (543-15) від 20.02.2003)

Державні стандарти України підлягають державній реєстрації в центральному органі виконавчої влади з питань технічного регулювання і публікуються українською мовою з автентичним текстом російською мовою.

(Пункт 5 статті 5 виключено на підставі Закону N 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004)

Стаття 6. Галузеві стандарти, стандарти науково-технічних та інженерних товариств і спілок

1. Галузеві стандарти розробляються на продукцію за відсутності державних стандартів України чи у разі необхідності встановлення вимог, які перевищують або доповнюють вимоги державних стандартів.

Обов'язкові вимоги галузевих стандартів підлягають безумовному виконанню підприємствами, установами і організаціями, що входять до сфери управління органу, який їх затвердив.

2. Стандарти науково-технічних та інженерних товариств і спілок розробляються у разі необхідності поширення результатів фундаментальних і прикладних досліджень, одержаних в окремих галузях знань чи сферах професійних інтересів. Ці стандарти можуть використовуватися на основі добровільної згоди користувачів.

3. Стандарти, зазначені в пунктах 1 і 2 цієї статті, не повинні суперечити обов'язковим вимогам державних стандартів України і підлягають державній реєстрації в центральному органі виконавчої влади з питань технічного регулювання.

Порядок розроблення, затвердження та використання цих стандартів устанавлюється органом, до сфери управління якого входять підприємства, установи і організації, статутними органами науково-технічних та інженерних товариств і спілок, до компетенції яких належать питання організації робіт із стандартизації.

4. Майнова частина авторських прав на нормативні документи, зазначені в пунктах 1 і 2 цієї статті, належить органам, що їх затвердили.

Стаття 7. Технічні умови і стандарти підприємств

1. Технічні умови містять вимоги, що регулюють відносини між постачальником (розробником, виготівником) і споживачем (замовником) продукції.

2. Для організації інформування споживачів (замовників) про номенклатуру та якість продукції, що випускається, контролю відповідності технічних умов обов'язковим вимогам державних, а в передбачених законодавством випадках - галузевих стандартів технічні умови на продукцію та зміни до них підлягають державній реєстрації в територіальних органах центрального органу виконавчої влади з питань технічного регулювання. Технічні умови та зміни до них, які не пройшли державної реєстрації, вважаються недійсними.

3. За державну реєстрацію технічних умов і змін до них справляється реєстраційний збір, розмір якого встановлює центральний орган виконавчої влади з питань технічного регулювання за погодженням з Міністерством економіки України.

4. Стандарти підприємств розробляються на продукцію, що використовується лише на конкретному підприємстві.

5. Майнова частина авторського права на технічні умови і стандарти підприємств належить підприємствам або органам, що їх затвердили.

Стаття 8. Відповідальність за розроблення і затвердження нормативних документів

Відповідальність за відповідність нормативних документів вимогам актів законодавства, а також їхній науково-технічний рівень несуть розробники, організації та установи, які провели експертизу, і органи, підприємства, установи, організації та громадяни - суб'єкти підприємницької діяльності, що затвердили ці документи.

Стаття 9. Використання нормативних документів

Нормативні документи повинні використовуватися на стадіях розроблення, виготовлення, реалізації, експлуатації (використання), ремонту, зберігання, транспортування та утилізації продукції.

У договорі на поставку продукції повинні зазначатися посилання на нормативні документи, що пройшли державну реєстрацію, за якими буде поставлятися продукція.

Розділ III

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБІТ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ

(Статтю 10 виключено на підставі Закону N 543-IV (543-15) від 20.02.2003)

(Статтю 11 виключено на підставі Закону N 543-IV (543-15) від 20.02.2003)

(Статтю 12 виключено на підставі Закону N 543-IV (543-15) від 20.02.2003)

Розділ IV

СЕРТИФІКАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ

Стаття 13. Види сертифікації та її мета

Сертифікація продукції в Україні поділяється на обов'язкову та добровільну.

Сертифікація продукції здійснюється уповноваженими на те органами з сертифікації - підприємствами, установами і організаціями з метою:

запобігання реалізації продукції, небезпечної для життя, здоров'я та майна громадян і навколишнього природного середовища;
сприяння споживачеві в компетентному виборі продукції;
створення умов для участі суб'єктів підприємницької діяльності в міжнародному економічному, науково-технічному співробітництві та міжнародній торгівлі.

Стаття 14. Державна система сертифікації

1. Державну систему сертифікації створює центральний орган виконавчої влади з питань технічного регулювання - національний орган України з сертифікації, який проводить та координує роботу щодо забезпечення її функціонування, а саме:

визначає основні принципи, структуру та правила системи сертифікації в Україні;

затверджує переліки продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації, та визначає терміни її запровадження;

призначає органи з сертифікації продукції;

(Абзац п'ятий статті 14 виключено на підставі Закону N 543-IV (543-15) від 20.02.2003)

встановлює правила визнання сертифікатів інших країн;
розглядає спірні питання з випробувань і дотримання правил сертифікації продукції;

веде Реєстр державної системи сертифікації;

організує інформаційне забезпечення з питань сертифікації.

Центральний орган виконавчої влади з питань технічного регулювання в межах своєї компетенції несе відповідальність за дотримання правил і порядку сертифікації продукції.

Стаття 15. Обов'язкова сертифікація

1. Сертифікація на відповідність обов'язковим вимогам нормативних документів проводиться виключно в державній системі сертифікації.

2. Обов'язкова сертифікація в усіх випадках повинна включати перевірку та випробування продукції для визначення її характеристик і подальший державний технічний нагляд за сертифікованою продукцією.

3. Випробування з метою обов'язкової сертифікації повинні проводитися акредитованими випробувальними лабораторіями (центрами) методами, які визначені відповідними нормативними документами, а за відсутності цих документів - методами, що визначаються органом з сертифікації чи органом, який виконує його функції. Результати випробувань, проведених зазначеними лабораторіями (центрами), у подальшому не потребують підтвердження іншими акредитованими випробувальними лабораторіями (центрами). Повторні випробування за визначеними характеристиками цієї продукції не проводяться, крім випадків, коли відповідно до законодавства встановлена недостовірність результатів випробувань. Сертифікації продовольчої сировини та харчових продуктів тваринного походження здійснюються після проведення ветеринарно-санітарної експертизи та видачі відповідних ветеринарних документів. (Пункт 3 статті 15 із змінами, внесеними

згідно із Законом N 540-IV (540-15) від 20.02.2003)

Стаття 16. Сертифікат і знак відповідності державної системи сертифікації

Під час проведення сертифікації та у разі позитивного рішення органу з сертифікації заявникові видається сертифікат та право маркувати продукцію спеціальним знаком відповідності.

Форма, розміри і технічні вимоги до знаку відповідності визначаються державним стандартом.

Знак відповідності не може бути застосований, якщо порушено правила його використання.

(Статтю 17 виключено на підставі Закону N 543-IV (543-15) від 20.02.2003)

Стаття 18. Сертифікація продукції, що імпортується

Відповідність продукції (товару), яка ввозиться і реалізується на території України, стандартам, що діють в Україні, має підтверджуватися сертифікатом відповідності чи свідоцтвом про визнання відповідності, виданим або визнаним центральним органом виконавчої влади з питань технічного регулювання або акредитованим в установленому порядку органом із сертифікації, який уповноважений на здійснення цієї діяльності в законодавчо регульованій сфері.

Підтвердження відповідності харчових продуктів, продовольчої сировини, супутніх матеріалів, які ввозяться на митну територію України, здійснюється в порядку, визначеному законом.

Центральний орган виконавчої влади з питань технічного регулювання або акредитований в установленому порядку орган із сертифікації, який уповноважений на здійснення цієї діяльності в законодавчо регульованій сфері, включає сертифіковану продукцію до Єдиного реєстру сертифікованої в Україні продукції на підставі:

1) декларації про відповідність, виданої виробником продукції на кожен партію харчових продуктів, продовольчої сировини, супутніх матеріалів, або

2) сертифікатів відповідності чи свідоцтв про визнання відповідності.

Реалізація харчових продуктів, виготовлених із застосуванням імпортової продовольчої сировини та супутніх матеріалів, ввезених в Україну на підставі декларації про відповідність, виданої виробником продукції на кожен партію харчових продуктів, продовольчої сировини, супутніх матеріалів, дозволяється виключно за наявності сертифіката відповідності чи свідоцтва про визнання відповідності, виданого або визнаного центральним органом виконавчої влади з питань технічного регулювання або акредитованим в установленому порядку органом із сертифікації, який уповноважений на здійснення цієї діяльності в законодавчо регульованій сфері.

Органи митного контролю здійснюють митне оформлення імпортованих товарів на підставі зазначеного Єдиного реєстру в порядку (446-2008-п), встановленому Кабінетом Міністрів України.

Центральний орган виконавчої влади з питань технічного регулювання здійснює контроль за наявністю сертифікатів для товарів, що реалізуються юридичними або фізичними особами на митній території України.

(Стаття 18 в редакції Законів N 333/97-ВР (333/97-ВР) від 11.06.97, N 2863-IV (2863-15) від 08.09.2005)

Стаття 19. Оплата робіт, пов'язаних з обов'язковою

сертифікацією продукції

1. Оплаті підлягають всі види робіт, пов'язані з обов'язковою сертифікацією продукції: підготовчі, експертні, щодо акредитації, атестації, випробування, контролю та реєстрації.

2. Кошти, витрачені заявником на обов'язкову сертифікацію продукції, відносяться на її собівартість.

3. Вартість робіт, пов'язаних з обов'язковою сертифікацією продукції, визначається в договорі між замовником і виконавцем.

Стаття 20. Відповідальність органів з сертифікації продукції та випробувальних лабораторій (центрів), що проводять обов'язкову сертифікацію

1. Орган з сертифікації продукції при проведенні обов'язкової сертифікації несе відповідальність за:

необґрунтовану чи неправомірну видачу сертифіката відповідності;

порушення правил сертифікації.

Акредитована випробувальна лабораторія (центр) несе відповідальність за недостовірність результатів випробувань.

2. Якщо дії, вказані в пункті 1 цієї статті, не завдали шкоди споживачеві, громадянам, їхньому майну та навколишньому природному середовищу, орган, винний у порушенні правил, сплачує до державного бюджету України подвійну вартість виконаних робіт на підставі рішення центрального органу виконавчої влади з питань технічного регулювання. При повторному аналогічному порушенні правил сертифікації орган з сертифікації продукції та випробувальна лабораторія (центр) позбавляються акредитації в державній системі сертифікації.

Збитки (включаючи очікуваний і неoderжаний прибуток), завдані виготівником споживачам, їхньому майну, та шкода, заподіяна навколишньому природному середовищу діями, вказаними в пункті 1 цієї статті, підлягають відшкодуванню за рахунок органу, що проводив обов'язкову сертифікацію, в порядку, встановленому чинним законодавством, і цей орган позбавляється акредитації в державній системі сертифікації.

(Статтю 21 виключено на підставі Закону N 543-IV (543-15) від 20.02.2003)

(Статтю 22 виключено на підставі Закону N 543-IV (543-15) від 20.02.2003)

Розділ V

ФІНАНСУВАННЯ РОБІТ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ, СТИМУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ СТАНДАРТІВ

(Статтю 23 виключено на підставі Закону N 543-IV (543-15) від 20.02.2003)

(Статтю 24 виключено на підставі Закону N 543-IV (543-15) від 20.02.2003)

Розділ VI

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТА СЕРТИФІКАЦІЇ

(Статтю 25 виключено на підставі Закону N 543-IV (543-15)
від 20.02.2003)

(Статтю 26 виключено на підставі Закону N 543-IV (543-15)
від 20.02.2003)

Розділ VII

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 27. Набуття чинності Декретом

Цей Декрет набуває чинності з дня опублікування.

Нові і такі, що були у користуванні, транспортні засоби, а також вузли, агрегати та частини до них, що ввозяться на митну територію України суб'єктами підприємницької діяльності або фізичними особами, підлягають обов'язковій сертифікації відповідно до чинного законодавства. При цьому кузови та шасі транспортних засобів за кодами 87.06 та 87.07 згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності підлягають сертифікації як зібрані транспортні засоби. (Статтю 27 доповнено абзацом згідно із Законом N 2134-III (2134-14) від 07.12.2000, в редакції Закону N 2779-III (2779-14) від 15.11.2001)

Прем'єр-міністр України

Л.КУЧМА

Міністр Кабінету Міністрів України

В.ПУСТОВОЙТЕНКО

м. Київ, 10 травня 1993 року
N 46-93

Опубліковано: "Урядовий кур'єр", 22.05.93
